

Асоциация на индустриалния капитал в България днес в медиите

Вестник Стандарт

✓ **Васил Велев: Държава и общини са длъжници на бизнеса**

<http://paper.standartnews.com/bg/article.php?d=2011-05-05&article=366531>

- Г-н Велев, какво се случва в момента с българския бизнес, след като икономиката отбеляза минимален ръст за 2010 г.?

- Преструктурирането на икономиката ни продължава. Имаме ръст в едни икономически дейности и застой (и даже продължаващ спад) в други. Има лека позитивна тенденция, но тя не може да се съизмерва с периода преди кризата. Има много какво да се желае, за да се говори за трайна тенденция на растеж, тъй като кризата се отрази на работните места и това трябва да се навакса. Необслужените кредити са се увеличили както в бизнеса, така и в домакинствата. Позитивното е, че съкращенията не бележат ръст в последните месеци, и това е в резултат на стабилизирането. Работодателите полагат сериозни усилия да съхранят квалифицираните служители, защото такива се изграждат с години и се подбират трудно.

- Добра стъпка ли са Пактът за финансова стабилност на Симеон Дянков и "Евро плюс"?

- Пактът за финансова стабилност е инструмент за икономическа дисциплина и в този смисъл ние подкрепяме основните му акценти. На проведена среща с министъра на финансите предложихме бюджетният дефицит да се намали от 3 до 2%. Тази мярка ни приближава към еврозоната, но по никакъв начин не трябва да се предприема за сметка на неразплатени задължения към бизнеса.

С промяната на преките данъци само чрез квалифицирано мнозинство България би се утвърдила като конкурентна дестинация за привличане на инвестиции. Ще се гарантират стабилността и предсказуемостта в икономическата среда, данъчната политика, а с това ще се подобри и бизнес климатът.

В същото време регламентирането на преразпределението чрез бюджета на БВП до равнище от 37% ще остави на бизнеса и домакинствата повече разполагаеми средства, а същевременно това ще е фактор за ограничаване на корупцията. Що се отнася до пакта "Евро плюс" - не сме убедени в правилността на подбрения момент. Смятаме, че страната ни трябва да предвиди определени резерви, за да не се окажем в позицията на нетен донор в общността.

- Инфлацията продължава да расте, но доходите остават същите - има ли изход от ситуацията, след като няма пари за вдигане на пенсии и заплати?

- Не инфлацията е основен аргумент за ръст на доходите, а производителността и стопанската конюнктура. С други думи заплатите трябва да се изработят реално, за да има откъде да се повишат. Някои от страните в ЕС, където бе повишена минималната работна заплата, се оказаха с финансови проблеми и сега разчитат на помощ от общността. България е в групата страни, които запазиха размера на минималната работна заплата и не страдат от подобни проблеми. Нека не забравяме, че имаше и страни, които намалиха размера на минималната работна заплата - това се случи в Румъния и в Латвия.

- Тревожни ли са сигналите отвън за цените на суровините?

- Цените се диктуват от пазара. Катаклизмите са фактор с негативни последици, трудни за преодоляване. А процеси като тези, които текат сега в Северна Африка и Близкия изток, би трябвало да ни направят още по-внимателни към такива въпроси като диверсификация на вноса на природни ресурси и минимизиране до границата на възможното на външни влияния от трети страни. За разлика от природните бедствия обаче по тези теми от дневния ред не бива да си позволяваме пасивната поза на изненадани.

- Кога ще започне инвестирането на Сребърния фонд на борсата?

- Очаквам компетентен отговор да чуем от Министерството на финансите и Народното събрание, защото ще се наложат и промени в нормативни актове. Ние от години настояваме забраната за инвестиране в български компании да отпадне и се радваме, че това най-сетне е на път да се случи. Естествено инвестирането трябва да е в нискорискови компании и при определени лимити. Що се отнася до инвестирането в ДЦК, размерът на лихвите надвишава в пъти предлагания от БНБ за депозити, ако ги сравним. Така или иначе трябва да се намери разумен баланс на портфейла, за да се осъществят в дългосрочен план целите на фонда.

- Какъв е най-добрият вариант за продажба на държавния дял в БФБ?

- Винаги сме били застъпници на идеята за стратегически инвеститор при гарантиране на пълна прозрачност. Сливането е скъпо и трудно управляемо, а освен това невинаги е било успешно, както например се случи в

Португалия. БФБ трябва да остане относително независима, а новият собственик да подпомогне пазара основно с нови технологии и иновативни съвременни решения и да осигури привлекателност на българския капиталов пазар пред чуждите инвеститори. Целта е да се осигурява по-евтин и технически обезпечен трансфер на капитали и да се избират инвеститори, даващ най-добри предимства за пазара в дългосрочен план.

- Продължават ли проблемите на бизнеса с неплащането на държавата и общините и задържането на ДДС?
- За съжаление държавата и общините остават длъжници на бизнеса - буквално и в преносен смисъл - както по отношение на плащанията заради просрочие и намалени обеми, така и с липсата на воля за премахване на административни пречки. Това генерира междуфирмена задлъжнялост, която по данни на БСК надхвърля значително БВП. Проблемът е изключително сериозен и е пряко свързан с възможностите за растеж на икономиката.
- Води ли бизнесът преговори с общините за по-справедливо определяне на данък сгради и такса смет?
- Да, води, упорства, но не вижда резултати. През последната година размерите на тези плащания на места се увеличиха в пъти. Проблем е начинът на изчисляване на данъка върху недвижимите имоти на предприятията - данъчната оценка по правило е отчетната им стойност. Инициирахме разговори в Народното събрание и другите държавни институции, подкрепиха ни десетки, даже вече стотици предприятия. Законът и сега предвижда по отношение на таксата да се прилага принципът "замърсителят плаща", като размерът се определя от количеството на генерираните отпадъци. Само че навсякъде това се случва по по-лесния начин - ползвателят се облага пропорционално върху основа, определена от съответния общински съвет. Тази практика е точно обратното на стимул за бизнеса да инвестира в чисти технологии.

infoweek.bg

✓ **Стартира сайт www.ikonomikanasvetlo.bg**

http://www.infoweek.bg/tab_it/it.php?show_category=1&show_sub_category=1&id=10851

На 10 май в София ще бъде представен новият сайт на проекта за ограничаване и превенция на неформалната икономика, осъществяван с финансовата подкрепа на **Европейския социален фонд** от Асоциацията на индустриалния капитал в България.

Наред с това, Асоциацията на индустриалния капитал ще излезе с данни от три национално представителни проучвания и за нивата на сивата икономика у нас. Организацията ще представи още сложен показател за измерване и информирание за **равнището на светлата част от икономиката**.

Композитният индекс е призван да прецизира и фокусира усилията за ограничаване и превенция на неформалната икономика. Той се формира от два основни компонента – статистически и социологически, всеки от които е съставен от множество индикатори.

Всеки от тях обобщава различни проявления на сивите практики в страната ни. В своята цялост композитният индекс дава представителна информация за тенденциите и предизвикателствата пред ограничаването на неформалната икономика, обясниха от организацията.

***

Важни обществено-икономически и политически теми

[Вестник Труд](#)

✓ **Борисов: Заплатите ще растат по-бързо от производителността**

<http://www.trud.bg/Article.asp?ArticleId=879800>

“В пакта “Евро+” няма изискване увеличението на заплатите да не изпреварва производителността на труда. Възнагражденията у нас са ниски и още години ще растат по-бързо. Важното е да не изпреварват драстично производителността на труда - иначе отиваме към гръцки сценарий и невъзможност за приемане на еврото.” Това заяви *премиерът Бойко Борисов* в парламента. Той заедно с вицепремиера Симеон Дянков и външния министър Николай Младенов разясниха правата и задълженията, които ще възникнат от членството в пакта. От “Синята коалиция” и ДПС попитаха премиера дали, подписвайки пакта, сме получили уверение, че ще бъдем приети в механизма ERM II и после в еврозоната.

“За да влезем в еврозоната, трябва да участваме в пакта “Евро+”. Иначе ще научаваме от медиите какво се случва на тези срещи и няма как да отстояваме позициите си”, отвърна Борисов. И успокои депутатите, че:

- България няма да поема гаранции за чужди дългове;
- преките данъци ще останат национален прерогатив и плоският данък ще бъде запазен на 10%;
- вноската в пакта от 300 млн. евро ще направим след влизането ни в еврозоната и в европейския механизъм за стабилност при 12-годишен преходен период;

- възможността за кредитиране на по-богатите страни членки е теоретична.

Относно опасенията за вдигане на пенсионната възраст Борисов заяви, че е възможно и да се случи, но не е задължително. "Зависи от демографската ситуация в съответната страна", добави премиерът.

Иван Костов, "Синята коалиция":

Когато правителството е заявило политическо съгласие за пакта "Евро+", получило ли е уверение, че ще бъдем поканени в еврозоната? Или отново правим политически жест, срещу който няма отговор. България отговаря на критериите от Маастрихт, но не получава покана.

"Синята коалиция" ще подкрепи пакта срещу едно условие: "България - в еврозоната". Плюсовете ще бъдат в намаляване на ограниченията за монетарната политика и възможност за рефинансиране от Европейската централна банка.

Не е ясна позицията ни за предложената обща данъчна основа за корпоративния налог. Дали правителството ще отстоява широката основа, въведена в края на 90-те години, или тя ще бъде заменена от действащата в много европейски страни, даваща най-различни привилегии.

Пламен Орешарски, "Коалиция за България":

Детайлният преглед на пакта "Евро+" показва, че инструментариумът ще покрие повечето проблеми на старите икономики и в много по-малка степен на развиващите се страни.

Механизмът за обща корпоративна данъчна основа се дискутира от 2002 г. Той ще има изключително негативно влияние върху новите страни членки. Отсега може да се прогнозира, че ще има голям риск за забавяне на икономиката, свиване на заетостта и загуби на чуждестранни инвестиции. Може да се наложи да вдигнем данък печалба.

Системата за вноски не е справедлива. Получава се като в поговорката "Болен здрав носи". Парадоксът е, че двете държави с най-нисък дълг - Естония и България, ще внесат най-голяма сума като процент от БВП и ще финансират болните икономики.

[Вестник Дневник](#)

✓ **България отхвърли директивата за единни данъчни правила в ЕС**

http://www.dnevnik.bg/pazari/2011/05/04/1084964_bulgariia_othvurli_direktivata_za_edinni_danuchni/

В деня, в който премиерът Бойко Борисов защити присъединяването на България към пакта "Евро плюс", страната се противопостави на първата еуродиректива, произтичаща от него. Това стана в парламентарната бюджетна комисия, която отхвърли предложението на Европейската комисия данък печалба да се изчислява по еднакъв начин във всички страни от Европейския съюз.

Целта е да се намалят възможностите за данъчен дъмпинг, който за много държави в ЕС той е конкурентно предимство. Страната ни обаче ще трябваше да я гласува и без да е член на пакта.

Директивата, чийто характер е задължителен, предвижда да се увеличат и да се унифицират разходите на компаниите и да се признават за данъчни цели, което в крайна сметка ще намали облагаемата печалба и ще принуди държавите с ниски данъци да вдигнат данъците, за да компенсират свиването на приходите.

Освен това се предлага компаниите с подразделения в няколко държави в ЕС да избират къде да плащат крайния данък върху печалбата си, който след това да се разпредели в отделните страни според приноса на дъщерните предприятия.

Първоначалната идея на директивата беше да се въведе минимална единна данъчна ставка, но след противопоставяне на няколко държави тя еволюира до горните предложения. В момента международните счетоводни стандарти дават концептуалните насоки във формиране на крайната печалба за облагане, но всяка държава има специфични нормативни особености.

В България например много малко разходи се признават за данъчни цели, което позволява да се поддържа ставката от 10%. Ако страната се съобрази с директивата, ще трябва тя да се начислява върху по-малки печалби и за да компенсира свитите постъпления, в крайна сметка ще трябва да вдигне корпоративния данък.

Началникът на дирекция "Данъчна политика" към Министерството на финансите Людмила Петкова заяви, че предложеният текст ще доведе до загуба на приходи, но уточни, че анализ за размерите на загубите не е направен.

Затова членовете на комисията гласуваха "против" и заместник-министърът Боряна Пенчева заяви, че сега и България ще може да мотивира противопоставянето си с обяснение, че парламентът не позволява директивата да се одобри в този вид.

Експерти на правителството по европейските въпроси заявиха, че това е първият случай, в който България се противопоставя на проект за еуродиректива. "Директивите в областта на данъчната политика могат да се приемат само с единодушно съгласие на страните в Европейския съвет.

Поради това противопоставянето на България, ако бъде изразено ясно в Брюксел, ще спре приемането на

самата директива", заяви председателят на бюджетната комисия Менда Стоянова, която допълни, че днешното решение е окончателно и няма да се наложи гласуване в пленарната зала. България ще трябва да представи аргументи за отхвърлянето ѝ и да даде алтернативно предложение.

Два часа по-рано в парламента министър-председателят Бойко Борисов, неговият заместник Симеон Дянков и външният министър Николай Младенов също обясниха, че самият пакт "Евро плюс" няма да наложи вдигане на данъците, няма автоматично да замрази доходите или да повиши данъците и възрастта за пенсиониране.

Борисов обясни, че Европейският механизъм за стабилност, който ще се намесва при ликвидни проблеми на държавите от еврозоната, подобни на тези в Гърция, Ирландия и Португалия, е нещо отделно от самия пакт "Евро плюс". Затова и България няма да участва с вноски в неговия капитал, преди да влезе в еврозоната, нито пък ще гарантира чужди задължения.

Вноски страната ни щяла да започне да прави едва след влизане в зоната и за първите 12 години тя нямало да надхвърлят 300 млн. евро, тъй като БВП на глава от населението е под 75% от средния за еврозоната. Опозиционните партии пък се притесниха, че дори и при това положение пактът може да забави икономическото развитие на България, и поискаха подкрепата ни да се обвърже с ангажменти за влизане в чакалнята на еврозоната - механизмът ERM2. Финансовият министър Дянков заяви, че пактът е бил подкрепен безусловно, а когато България си свърши работата по укрепване на финансовата дисциплина, щял да лично да настоява за приемане в механизма.

Борисов заяви, че доходите също нямало да се замразяват и да се обвързват с нарастването на производителността, тъй като положението в България налагало още много години ръстът на доходите да изпреварва нарастването на производителността. По отношение на пенсионната възраст Бойко Борисов заяви: "Ако броят на пенсионерите е голям дори без да участваме, ще се наложи пенсионната възраст да се вдигне."

На въпроса за корпоративния данък Симеон Дянков заяви, че България е настоявала и е било прието преките данъци да си останат прерогатив на всяка страна членка, поради което няма опасност начинът за изчисляване на данък печалба и неговата ставка да се променят.

✓ За пръв път от шест месеца България отчита повишено потребление

http://www.dnevnik.bg/pazari/2011/05/04/1084868_za_pruv_put_ot_shest_meseca_bulgariia_otchita/

Търговията на дребно в ЕС и еврозоната е спаднала през март, докато в България за пръв път от шест месеца има повишение на годишна база, показват данните от Евростат. Според европейската статистическа служба в еврозоната продажбите на дребно са намалели с 1.7% през март спрямо същия месец предходната година, докато в ЕС е отчетен спад от 1%.

Това, от една страна, показва, че поскъпването на храните и на енергията намалява потреблението на домакинствата, а от друга, че икономическото възстановяване се дължи предимно на ръста в индустрията. Сред страните, за които има данни, най-големи понижения на годишна база през март са отчетени в Испания (-9.6%), Дания (-8.7%) и Португалия (-6.8%). Търговията на дребно се е свила и в Германия, най-голямата икономика в Европа, с 0.6% на годишна база.

Най-силен ръст през март е регистриран в Полша, като там има увеличение с 6.9%, след нея са Люксембург (5.7%) и Литва (5.2%).

България отчита ръст на търговията на дребно за пръв път от шест месеца - от 1.4% през март на годишна база.

"Ако еврозоната иска да види стабилен и добър икономически растеж през 2011 г., трябва да се засили потреблението на домакинствата. Притеснителното е, че доверието на потребителите също пада за втори месец поред през април", заяви Хауърд Арчър, икономист в IHS Global Insight.

Очаквано заради поскъпването на годишна база най-голям спад има при продажбите на дребно на горива и в ЕС, и в еврозоната. За целия съюз те отчитат понижение от 6.1%, а за страните, приели еврото – спад от 2.5%. Евростат ревизира нагоре данните за търговията на дребно през февруари и от ръст с 0.1% агенцията го промени на 1.3% на годишна база. Анализаторите смятат, че тази статистика е най-податлива на корекции и е много вероятно Евростат да промени и данните за март.

Според тях тези резултати няма да окажат влияние на Европейската централна банка (ЕЦБ) при формирането на монетарната политика на еврозоната. ЕЦБ ще проведе заседание днес, на което ще се обсъждат основните лихви сред страните, приели единната европейска валута.

Икономистите ще следят отблизо дали ще бъдат дадени някакви индикации за ново повишаване на лихвите още през юни, а не както се очаква за момента - през юли. Евентуалната причина за това е рязкото повишаване на инфлацията заради по-скъпия петрол.

"Слабото частно потребление не е изненадващо на фона на повишаващата се инфлация. Първите, които усещат ефекта на по-високите цени, са потребителите", заяви Карстен Брезески, икономист от ING Bank.

✓ От 2012 г. фермерите ще регистрират предварително земите за евросубсидии

http://www.dnevnik.bg/pazari/2011/05/04/1084872_ot_2012_g_fermerite_shte_registrirat_predvaritelno/

През следващата година земеделското министерство планира да въведе нова система за регистриране на обработваемите земи, които получават директни плащания на площ от Европейския съюз (ЕС) и националния бюджет. Това става ясно от проектонаредби, изготвени от ведомството.

При настоящата система фермерите всяка година заявяват площите, които обработват, след което фонд "Земеделие" извършва проверки дали те подлежат на подпомагане и дали не са заявени и от друг фермер. От ведомството на Мирослав Найденов обаче твърдят, че по този начин се стига до висок процент на заявявания на площи, които нямат право да получават субсидиите, както и проблеми при установяване на действителните ползватели на земите.

Това пък води до санкции за получателите на средствата, дори и да са допуснали чисто техническа грешка при кандидатстването с парцелите. Затова веднага след приключване на приема на документи за субсидии през тази година агроведомството ще започне промяна на системата за кандидатстване, като въведе предварителна регистрация на земите, обясниха оттам пред "Дневник".

При новия механизъм фермерът ще трябва да очертае земите, които обработва, предварително. Той ще е необходимо да отиде в земеделските служби от 1 септември на годината, преди кандидатстването за субсидии до 31 януари в годината, когато подава документи за плащанията. За целта ще трябва да предостави и документите, доказващи, че е действителният ползвател (например нотариален акт, договор за рента и др.).

След това ще се установи и кои от тях са в добро земеделско състояние и подлежат на финансиране.

Регистрациите на всички ползвани земи ще влязат в общ регистър, който ще бъде и основата за изплащането на евросубсидиите.

Проектоноредбите предвиждат още фермерите, които смятат, че имат земи, които неправилно са изключени като недопустими за подпомагане, да поискат проверка на място и в случай че са в добро състояние, да бъдат добавени към общия регистър.

Те ще могат да искат и всякакви промени в очертаните им предварително земи до 31 януари на годината, в която се кандидатства за субсидии. Тази възможност е допусната, в случай че има нов собственик или ползвател на дадени земи или например при наследяване, обясниха от земеделското министерство. След като се изготви и обобщената справка на земите, които подлежат на подпомагане, фонд "Земеделие" ще започне и прием на документи за субсидии. За тях ще могат да кандидатстват само онези, чиито земи са предварително регистрирани. Документите за финансирането ще се подават в същия срок, както и сега - от март до 9 юни.

"След като има предварителна регистрация, в заявленията, с които се кандидатства за субсидиите, ще бъдат отразявани площите, които подлежат на подпомагане", обясниха още от земеделското министерство. По този начин според тях ще се избегнат случаите, при които неумишлено са декларирани площи, които нямат право да получават финансиране. След като в заявлението са попълнени земите на отделния фермер, които могат да получават субсидии, той само ще трябва да избере схемата, за която ще кандидатства.

Всяка година земеделските производители получават директни субсидии на площ от ЕС, както и средства от националния бюджет под формата на доплащания. През тазгодишната кампания бяха преведени над 1 млрд. лв. През всички години досега обаче има случаи, при които няколко земеделци регистрират едни и същи парцели или такива, които не подлежат на финансиране, заради което и получават глоби. При по-големи нарушения е предвидена и възможността да не се получават субсидии и за следващи години.

Неведнъж обаче от големите фермерски организации са казвали, че има случаи на технически грешки, защото кандидатите не са успели да се ориентират по картите, по които се очертават земите. За миналата година са регистрирани над 27 хил. случая на двойно деклариране на площи, сочат данните на фонд "Земеделие". Кандидатите за субсидии пък са били 91 хил.

За над 2.9 млн. хектара вече е поискана помощ

Десет дни преди изтичането на срока, в който фермерите могат да кандидатстват за евросубсидии за следващата година, вече са регистрирани над 2.95 млн. хектара обработваеми земи. Това сочат актуалните данни на фонд "Земеделие". Подадените заявления са над 89 хил. Според данните регистрацията се движи със същия темп както и през миналата година. Тогавата през целия период на прием бяха регистрирани за подпомагане над 3.5 млн. хектара земя, а кандидатите надхвърлиха 91 хил. Фермерите трябва да кандидатстват за европейски субсидии до 15 май, като през тази година могат да получат средства по 15 схеми.

Три от тях са нови - за земи в зони от екомрежата "Натура", както и за подпомагане на животновъдството в икономически уязвими общини в Южна България или в необлагодетелствани райони. В случай че бъде изпуснат крайният срок за кандидатстване 15 май, земеделските

производители ще могат да подават и заявления за субсидии до 9 юни. Те обаче ще бъдат глобени с 1% от общата сума за получаване за всеки ден закъснения. През следващата година трябва да бъдат изплатени 1.1 млрд. лв. субсидии, което е ръст от 10% на годишна база.

[Вестник Класа](#)

✓ Унгарският външен министър Янош Мартони: Силна Европа не означава само пари, а и силна обща политика

http://www.klassa.bg/news/Read/article/167506_%D0%A3%D0%BD%D0%B3%D0%B0%D1%80%D1%81%D0%BA%D0%B8%D1%8F%D1%82+%D0%B2%D1%8A%D0%BD%D1%88%D0%B5%D0%BD+%D0%BC%D0%B8%D0%BD%D0%B8%D1%81%D1%82%D1%8A%D1%80+%D0%AF%D0%BD%D0%BE%D1%88+%D0%9C%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%BE%D0%BD%D0%B8%3A+%D0%A1%D0%B8%D0%BB%D0%BD%D0%B0+%D0%95%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%B0+%D0%BD%D0%B5+%D0%BE%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D1%87%D0%B0%D0%B2%D0%B0+%D1%81%D0%B0%D0%BC%D0%BE+%D0%BF%D0%B0%D1%80%D0%B8%2C+%D0%B0+%D0%B8+%D1%81%D0%B8%D0%BB%D0%BD%D0%B0+%D0%BE%D0%B1%D1%89%D0%B0+%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D0%B8%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0

Министър Мартони участва в провеждащата се днес и утре в София международна конференция на тема: “Преходът в Централна и Източна Европа и промените в Близкия изток”, организирана от българското Министерство на външните работи

Янош Мартони е роден в Клуж (в днешна Румъния) през 1944 г. Има докторска степен по право и публична администрация. През 1990-1991 г. е държавен секретар в министерството на международните икономически връзки, а от 1991 г. до 1994 г. е държавен секретар в МВНР. От 1998 г. до 2002 г. е външен министър. Настоящ първи дипломат на Унгария. Владее английски, френски и немски език. Женен, има две дъщери и четири внучета.

- Според Вас, кои са добрите практики и грешките на страните от Централна и Източна Европа в периода на прехода между тоталитаризъм и демокрация?

- В историята “грешките” могат да бъдат преценени точно само от следващите поколения. Със сигурност има неща, които можеха да бъдат направени по различен начин, но преходът се извършва от народа, не само от елитите или от управляващите партии - това е смисълът на демокрацията.

В еуфоричната атмосфера на 1989 г. опозиционните лидери, политиците и медиите, всички те допринесоха за високите очаквания – особено за икономиката – които можеха да не се случат. Имаше обща наивност и вяра, че политическият преход ще трансформира обществото за една нощ. Но този вид промяна обикновено е много дълбока и изисква повече време. В някои страни от Централна и Източна Европа появилите се нови правителства имаха слабостта, причинена от липсата на ясен мандат, за да се изправят срещу миналото и не създадоха правила, гарантиращи прозрачен процес на лустрация.

Все пак пътят на европейска интеграция и тясната солидарност между централноевропейските страни Полша, Чехословакия и Унгария помогна да се защитят новозавоюваните свободи и демокрацията. Регионалното сътрудничество е сред добрите практики от този период.

- Свърши ли преходът и ако не, кога се очаква да стане това?

- Унгария одобри нова конституция на 25 април 2011 г. , символично затваряйки с това преходния период. Предишната конституция, променена след 1989 г., още носеше в заглавието си датата 1949 г., която заедно с 1944-та представлява най-слабият момент в унгарската история. Демократичният преход е процес, не може да се премине от диктатура към демокрация за един ден. Преходът имаше по пътя си много важни събития. Те включваха първите свободни избори и установяването на демократично избрано правителство, както и интеграцията в евроатлантическото семейство.

- Може ли да се направи паралел между случилото се в Централна и Източна Европа от края на 80-те години на 20-и век и последните събития в Близкия изток?

- Можем да направим паралел в смисъл, че ние всички почувствахме същото вълнение, както през 1989 г., събитията се предаваха от страна на страна и донесоха надеждата за начало на демократично развитие в един район, досега управляван от авторитарни режими. Историческият и геополитическият контекст обаче е много различен, затова трябва да бъдем внимателни със сравненията.

(Коментатор от „Файненшъл таймс“ написа наскоро, че това е 1989 година за арабския свят, като единствената разлика сега е, че ние сме Страната на Съветите.)

Аз бях тийнейджър по време на Унгарската революция от 1956 г., достатъчно голям, за да запомня ентузиазма, сияещ в очите на хората, от свободата. Сега видях нещо подобно на площад “Тахрир” в Кайро. Но нека се върна отново към значението на 1989 г. Независимо от последвалите разочарования и неуспехи тази година отбелязва началото на успешно развитие, което може да послужи като модел за всеки преход към

демократия и пазарна икономика. Има уроци от 1989-а, които имат отношение към събитията днес в Близкия изток и Унгария е готова да помогне със своето ноу-хау за демократичния процес в страните от района.

- Кои са основните ви постижения като страна, ротационен председател на ЕС? Какви предизвикателства среща Унгария при изпълнение на своите задължения?

- Смятам, че несъмнено имаме причина да се гордеем с усилията, които полагаме, и може би и с някои от резултатите. Ние сме получили признание за това от повечето страни членки и институции. Така да се каже, по време на унгарското председателство ЕС върви напред.

За да превъзмогнем финансовата и икономическата криза, унгарското председателство постави икономическите и финансовите въпроси като приоритет в програмата си. Ние сме много удовлетворени, че в края на март се договорихме с Европейския съвет за приемане на пакет от шест законодателни предложения, насочени към подобряване на икономическото ръководство на общността. Това предложение е на етап преминаване към преговори с Европейския парламент. Крайният срок, определен от Европейския съвет, е юни, когато свършва и нашето председателство. Девизът ни е "Силна Европа". Когато става въпрос за икономическо управление, силата на еврото е заложена на карта. Въпреки че Унгария не е член на еврозоната, ние чувстваме ангажимент към общата валута.

Разбира се, силна Европа не означава само пари. Ние успяхме да укрепим общите политики. ЕС може да се справи с новите предизвикателства само ако надгражда над политиките, разработени през миналите 50 години.

Икономическото, социалното и териториалното единство е един от основните стълбове на Европейския съюз. Вътрешно обединената Европа е по-конкурентоспособна в глобален мащаб и по-ефективна в действията си на международната сцена. През февруари страните членки достигнаха до консенсус да следват силна и интегрирана кохезионна политика, покриваща всички райони на Европейския съюз.

Силната европейска аграрна политика е необходима за производство на безопасна и здравословна храна, особено във време на нарастващо потребление и високи цени. Страните членки обсъдиха реформата на Общата селскостопанска политика през март и мнозинството се съгласи да приеме предложението на унгарското председателство за защита на бъдещето на земеделието в Европа.

На Европейския съвет през февруари държавите членки решиха да създадат истински свързан вътрешен енергиен пазар до 2014 г. Това би било гигантска стъпка за нова политика и нова ера: единен енергиен пазар, който би намалил колебанията в цените и зависимостта ни от външни доставчици. Общата енергийна политика също така ще ни помогне да намерим подходящи отговори на появяващите се предизвикателства, каквото е ядрената катастрофа в Япония.

Разбира се, все още има неща, които оставяме за втория етап на нашето председателство. Например ние бихме желали да приключим преговорите с Хърватия за присъединяване, да имаме Европейска Дунавска стратегия и Европейска рамка за национални стратегии за ромите. Тези въпроси ще бъдат разгледани на Европейския съвет през юни.

Естествено, нови предизвикателства се появяват постоянно. Например въпросът за имиграцията разделя сериозно държавите членки и унгарското председателство отчита политическата му важност.

- Казвали сте, че влизането на България в Шенген е приоритет за унгарското председателство на ЕС.

Мислите ли, че това е възможно до края на юни 2011 г.?

- Влизането на България и Румъния наистина е много важно за нас. Ние направихме и ще направим всичко по силите си да помогнем на този процес. Засега и България, и Румъния са изпълнили техническите критерии, които в същото време са и правно условие за влизане в Шенген. Но сред страните - членки на ЕС, не е постигнат политически консенсус, затова не мисля, че ще има единодушно решение на Европейския съвет, което се изисква от законодателството на ЕС. Амбицията на унгарското председателство е да получи от съвета признание, че България и Румъния са приключили успешно оценителния процес и са готови от техническа гледна точка за Шенген. И после ще продължим да търсим компромисно решение за приемането на България. Някои страни членки не се чувстват комфортно заради бързото присъединяване на двете страни и ние не може да направим нищо, без да вземем предвид техните забележки. Ще видим докъде ще стигнем до края на юни.

- Мислите ли, че правилата на Шенген трябва да бъдат променени (както бе предложено от френския президент Никола Саркози и италианския премиер Силвио Берлускони)?

- Ние ще участваме, когато става въпрос за адаптирането на системата към определени изисквания, но не можем да се подпишем под нещо, което ще подкопае основата на Шенген и свободното придвижване на хора, което е едно от най-осезаемите достижения на европейската интеграция. Моята страна и моето поколение чакаха прекалено дълго за тази свобода.

- Кога очаквате Хърватия да приключи затварянето на преговорните глави за влизането ѝ в ЕС?

- Приключването на преговорите с Хърватия до края на юни остава приоритет на унгарското председателство. За това Хърватия трябва да полага безспирни усилия и ние винаги сме го подчертавали. Това, което можем да

направим, е, когато приключи покриването на изискванията на ЕС от страна на Хърватия, да се избегнат техническите трудности, за да не се стигне до ненужни отлагания. Така че този въпрос стои начело на дневния ред на унгарското председателство и ние окуражаваме ЕК и страните членки да бъдат подготвени, за да могат да дадат зелена светлина на Хърватия в момента, в който страната е готова. Същите правила се отнасят за всяко разширяване на съюза – и кандидатите, и ЕС трябва да напишат своята “домашна работа”. Вярвам, че влизането на Хърватия ще изпрати важен сигнал към региона на Западните Балкани, че реформите наистина биват възнаграждавани. Това е единственото послание, което може да гарантира стабилността и просперитета на региона.

- Какви са причините за протестите срещу промените в унгарския медиен закон?

- За нещастие много критици започнаха да протестира срещу медийния закон, без дори да са чели текста или преди парламентът да гласува крайната му версия. Ние се консултирахме с Европейската комисия, променихме закона според препоръките ѝ, така че новият медиен закон е в съответствие с европейското законодателство.

- Защо според Вас новата унгарска конституция бе критикувана от някои организации за защита правата на човека?

- Имаше широко неразбиране относно документа през последните седмици. Текстът непрекъснато беше променян в резултат на постоянния дебат и приемането на определени поправки към проектозакона. Новата унгарска конституция е в съответствие с европейските конституционни традиции. Клаузата за човешките права в новата конституция е написана на основата на Хартата за правата на човека и на базата на съдебната практика на Унгарския конституционен съд. Новата конституция забранява всякакъв вид дискриминация, гарантира, че Унгария предприема специфични действия за защита на жените, възрастните хора и инвалидите и набляга на уважението и отдадеността на Унгария към бъдещите поколения, уязвимите групи, малцинствата, към културното и религиозното многообразие.

[Вестник Монитор](#)

✓ Moody's може да повиши кредитния ни рейтинг

<http://www.monitor.bg/article?id=290010>

Рейтинговата агенция Moody's може да повиши кредитния рейтинг на България в началото на юли. Това съобщи старшият анализатор на компанията Антъни Томас, цитиран от Reuters. Още в началото на април стана ясно, че оттам започват преглед на рейтинга на България ВааЗ за евентуално повишаване. В редовния доклад за месец май на Moody's също пише, че се прави преглед на рейтинга ни за възможно повишаване, съобщиха от Министерство на финансите.

„Перспективите за България са положителни“, коментира вчера Антъни Томас. По думите му, за да приключи окончателно с прегледа на икономическото състояние у нас, Moody's се нуждае от около 3 месеца,

т.е. повишаване на рейтинга може да има най-рано в началото на юли.

В доклада на Moody's пък се посочва, че причината за прегледа е бързият напредък на фискалната консолидация, а също и укрепването на публичните институции през последните няколко години. От Moody's прогнозира още, че фискалният дефицит на страната ще се свие допълнително под 3% от БВП през 2011 г. Оттам припомнят, че България е на второ място в ЕС по нисък държавен дълг, което също може да окаже положително влияние. Очакванията са, че макроикономическата обстановка в страната ще остане стабилна заради решенията на правителството за залагане в Конституцията на фискална дисциплина. Запазването на *ниски данъчни ставки пък*

би трябвало да спомогне за запазване на инвестициите в частния сектор.

Наскоро пък от Българската агенция за кредитен рейтинг (БАКР) обясниха, че колегите им от международните рейтингови компании невинаги са напълно обективни спрямо българските банки и ги подценяват. Причината е, че при анализите си те

отчитали главно глобалните тенденции

а не се задълбочавали във финансовите отчети на трезорите. От БАКР тогава припомниха още, че рейтингът на българските банки не може да е по-висок от този на държавата.

От началото на 2011 г. Moody's понижи рейтингите на редица банки в Европейския съюз. Например през март агенцията свали рейтинга на 30 испански банки. Такава беше съдбата и на няколко португалски и гръцки трезора.

[money.bg](#)

✓ Сърбите сред най-бедни на Балканите, словенците са най-добре

http://money.bg/news/id_1840302932/%D0%A1%D1%8A%D1%80%D0%B1%D0%B8%D1%82%D0%B5_%D1%81%D1%80%D0%B5%D0%B4_%D0%BD%D0%B0%D0%B9%D0%B1%D0%B5%D0%B4%D0%BD%D0%B8_%D0%BD%D0%B0%D0%91%D0%B0%D0%BB%D0%BA%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D1%82%D0%B5_%D1%81%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D1%86%D0%B8%D1%82%D0%B5_%D1%81%D0%B0_%D0%BD%D0%B0%D0%B9%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%B5

Гражданите на Сърбия са сред най-бедните на територията на бивша Югославия. Средната заплата в Сърбия възлиза на 357 евро, съобщава белградският вестник "Дневник", цитиран от БГНЕС.

Най-високи заплати получават в Словения, където според последните статистически данни, средната заплата възлиза на около 1000 евро. В Хърватия средната заплата възлиза на 736 евро, а в Черна гора 518 евро. В Босна и Херцеговина средната заплата е около 400 евро, а в Република Македония 330.

Според изданието и в бившите страни от социалистическия блок, които вече са част от Европейския съюз, положението "не било розово". "В Унгария заплатите са както в Хърватия, а в България като тези в Сърбия", пише още белградският вестник и пояснява: Членството в ЕС на тези държави подсигури работа - заплатите на българите са както тези в Сърбия, но там безработицата е два пъти по-малка от тази в Сърбия. Това означава, че страната се развива, докато Сърбия продължава да се лута в "безизходицата на прехода", пише още вестникът.